

Alkotmányos alapjogok érvényesülése a büntetőeljárásban

Nappali tagozat

2021-2022. tavaszi szemeszter

ELTE Büntető Eljárásjogi és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék

Oktató: Dr. Koósné dr. Mohácsi Barbara

Időpont: csütörtök 10.00 – 12.00

Helyszín: B/3. gyakorló

Tárgyfelvevők: joghallgatók

Számonkérés formája és gyakorisága: egy fiktív alkotmányjogi panasz lehetséges megoldásának kidolgozása egy rövid esszé formájában.

Kurzusleírás

A kurzus célja a büntetőeljárásban érvényesülő alkotmányos alapjogok működésének a bemutatása *jogeseteken* keresztül. Az óra keretében bírósági ítéletek ellen benyújtott *alkotmányjogi panaszok* elemzésére kerül sor, amelyeken keresztül a hallgatók konkrét jogeseteket elemezhetnek, és láthatják, hogyan érvényesülnek, vagy épp nem érvényesülnek a gyakorlatban a büntetőeljárás alapelvei. A konkrét esetek vizsgálatával illusztrálni lehet a jogalkalmazás „erejét”, hogyan lehet egy „jó” jogszabályt rosszul alkalmazni, vagy egy „nem jól sikerült” jogszabályt jól alkalmazni; hol húzódik a határ a jogalkotás és a jogalkalmazás között, meddig terjedhet a bírói jogértelmezés. Az alapjogok közül elsősorban a *tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos ügyek* vizsgálatára kerül sor, amelynek keretében a független, pártatlan bíróság, a védelemhez való jog, a fegyveregyenlőség, jogorvoslathoz való jog részletes elemzése történik meg. Az esetek és a hozzájuk kapcsolódó alapjogok vizsgálatán keresztül érintőlegesen a büntetőeljárás jog kapcsolódó, fontosabb elméleti kérdéseiről is esik szó.

Tematika

1. Bevezető óra, a tárgyalandó témák, a vizsgálati módszer ismertetése. Rövid bevezető az alkotmányjogi panasz típusairól, működéséről, milyen megoldásokat adhat az Alkotmánybíróság a büntetőügygel összefüggésben benyújtott alkotmányjogi panaszokban.
2. A független és pártatlan bírósághoz való jog 1.
3. A független és pártatlan bírósághoz való jog 2.
4. A(z) előzetes) letartóztatással összefüggő alapjogi problémák 1.
5. A(z) előzetes) letartóztatással összefüggő alapjogi problémák 2.
6. Bizonyítás a büntetőeljárásban, a fegyveregyenlőség elvének a sérelme a vád és a védelem bizonyításával kapcsolatosan 1.
7. Bizonyítás a büntetőeljárásban, a fegyveregyenlőség elvének a sérelme a vád és a védelem bizonyításával kapcsolatosan 2.
8. A tisztességes eljáráshoz való jog és a vád „törvényessége”
9. Védelemhez való jog, anyanyelvhasználat büntetőügyekben
10. A jogorvoslathoz való jog
11. A fogvatartással kapcsolatos kártalanítás
12. Konzultáció, a számonkérés eredményének ismertetése

Kötelező és ajánlott irodalom

Bárd Károly: „Kit illet a tisztességes eljárás” in: Györgyi Kálmán ünnepi kötet, KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2004, 31-51.

Dobrocsi Szilvia: „A tisztességes eljárás elve mint a büntetőeljárás egyik alapvető követelménye.” *Collega*, 2005. április. 122.

Farkas Henrietta: „A tisztességes eljárás főbb részjogosítványainak érvényesülése a büntetőperben”, *Büntetőjogi Szemle* 2014/1. 18.

Koósné Mohácsi Barbara: „A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése büntetőügyekben.” *Magyar Jog*, 2016, 12. szám, 731.

Nagy Anita: „Az emberi jogok és a büntetőeljárás kapcsolata I.” *Sectio Juridica et Politica*, Miskolc, Tomus XXVIII. (2010). 341.

Nagy Anita: „Az emberi jogok és a büntetőeljárás kapcsolata II.” *Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica*, Tomus XXXIII (2015) 224.

Nagy Anita: A tisztességes eljáráshoz való jog az Emberi Jogok Európai Bírósága Magyarországgal kapcsolatos gyakorlatában, különös tekintettel az ésszerű határidő követelményére *Debreceni Jogi Műhely*, 2011. évi (VIII. évfolyam) 3. szám (2011. július) 31-41.

Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2001